

AARHUS TEATER
REPREMIERE

NICK CAVE

TEATERKONCERTEN

JEG VED DU HAR HØRT ALT DET HER FØR
UNDSKYLD FOR TRE ÅRS KRIG FOR ÅBEN DØR
FOR EN SKYTTEGRAVSKAMP
HVOR INGEN VIL PLADSEN VIGE
OG UNDSKYLD FOR FORLEDEN NAT
JEG VED AT UNDSKYLD DET ER ALT FOR PLAT
OG UNDSKYLD FOR DE TING JEG IKKE TØR SIGE.

NICK CAVE: *CASINO BAR*, OVERSAT AF THOMAS BANG

Anne Sofie Byder
02:03

NICK CAVE PÅ DANSK!

06:07

INTERVIEW

med instruktør **ROLF HEIM** og oversætter **THOMAS BANG**
Af Trine Holm Thomsen

Thomas, du tog oprindeligt initiativ til en Nick Cave-teaterkoncert og foreslog projektet for Aarhus Teater. Hvad sporede dig ind på den idé?

THOMAS: Det hele begyndte, da min kæreste, som også er skuespiller, skulle synge et nummer i et musikdramatisk projekt. Det var svært at finde et moderne nummer med et dramatisk potentiale, men efter at have tænkt over hvilke musikere, der fortæller interessante historier, fandt jeg det oplagt at foreslå Nick Cave. Problemet var bare, at teksten skulle synges på dansk. Derfor tilbød jeg at oversætte en af hans sange, og det blev ganske vellykket. Projektet blev en succes, og jeg fik efterfølgende flere opfordringer fra instruktører til at arbejde videre med det. De mente man kunne lave en hel forestilling med Nick Caves sange i dansk oversættelse. Så jeg oversatte flere sangtekster. Først var jeg lidt tvivlende. Kunne det mon blive godt? Men jeg fik blod på tanden, og nu er vi i gang med en genopsætning...

De forskellige stedsangivelser og navne er i oversættelserne ændret til danske forhold og navne. Hvilke tanker har I gjort jer i forhold til, at teksterne skal oversættes og ikke synges på originalsproget, engelsk?

THOMAS: Jeg har det sådan, at selvom jeg er god til engelsk, så læser jeg altid teksterne, når jeg ser en udenlandsk film i biografen. Dét på trods af, at

jeg forstår, hvad der bliver sagt. Det fjerner en del af ens fokus fra billederne og oplevelsen af skuespillet. Vi vil gerne tage det filter væk og give publikum direkte adgang til stoffet. Vi ønsker, at publikum skal kunne koncentrere sig helt om det, der foregår på scenen, frem for at bruge koncentration på at oversætte til dansk først.

ROLF: Det er også tit, man ikke lytter ordentligt efter, når man hører en sang på engelsk, eller at man måske kun fanger omkvædet. Musikken har i sig selv en tendens til at forføre, så man glemmer at lytte til teksten. Med en dansk oversættelse, håber vi, at man vil opleve mere af teksten og ikke bare lytte til musikken.

Hvordan har det været at arbejde med oversættelserne i forhold til fx billedsproget, rytme og rim?

THOMAS: Flere af teksterne har været meget komplicerede. Enkelte har jeg været ved at opgive, men så har Rolf overtalt mig til at fortsætte. Det, der er svært ved at oversætte Nick Caves tekster, er hans billedrige sprog. Han bruger meget store og svulstige billeder. Det kan være svært at finde danske gloser, der lige passer på hans. I sådanne tilfælde har jeg selv måtte digte og dermed udlede min egen fortolkning af hans tekst. Jeg har forsøgt at finde de danske billeder, der ligger tættest op af Nick Caves. Derudover er der selvfølgelig rim og rytme. Men det er så stærke fortællinger, at vi af og til har valgt at se stort på rimene og derimod prioritere, at historien bliver fortalt. Og så skal det jo også samtidig rent rytmisk gå op med musikken.

Nick Cave har en meget stor sangproduktion bag sig. ud fra hvilke principper har I udvalgt teksterne?

ROLF: Thomas foreslog nogle sangnumre, som han havde arbejdet med et stykke tid. Siden kom Niels Søren Hansen på som arrangør, og så diskuterede vi med ham – også sådan rent musikalsk – hvilke sange, der var interessante at få med. Og så sporede vi os ind på en historie. Vi forsøgte også at finde nogle forskellige sange, så det ikke kun blev sort og dystert, ligesom vi gerne ville have flere tematikker med fra Nick Caves univers.

08:09

THOMAS: Jeg har primært valgt med hjertet. I begyndelsen tænkte jeg mest i temaer. Der er mange religiøse referencer, historier og tekster, så jeg overvejede, om man skulle bygge projektet op omkring det. Altså fortrinsvist gå efter sange med et religiøst perspektiv. Men der var så mange andre interessante sange, og derfor endte jeg med at vælge dem, jeg rigtig godt kunne lide og dem med et stort dramatisk potentiale.

Og Nick Caves sange er jo netop generelt meget dramatiske og har stort set alle et narrativt forløb, som vel også er med til at gøre ham til en ganske særlig musiker og sangskriver?

ROLF: Forskellen på Nick Cave og så mange andre, der skriver sangtekster er, at han reelt fortæller historier. Han er næsten litterær eller lyrisk i sin tilgang til sine tekster. I alle mulige andre pop- og rocksange skal det bare lyde godt, og så er teksten mindre vigtig. Nick Cave minder på den måde mere om Bob Dylan eller Leonard Cohen – altså de har en væsentlig historie at fortælle. Sangene har en litterær værdi. Det er det, der gør Nick Cave så spændende at arbejde med – hans billeder er meget teatraliske. Det er enestående i hele pop/rockmiljøet – der er kun få, der skriver sådan.

THOMAS: Og så har han altid fat i de store historier. Han er fx meget inspireret af Det Gamle Testamente og af Salmerne.

Arbejdet med rækkefølgen af tekster er foregået ud fra både dramaturgiske og musikalske overvejelser. Hvilke tanker gjorde I jer i den forbindelse?

ROLF: Det særlige ved dette projekt er, at Thomas har oversat teksterne, men han er også skuespiller i forestillingen. På et tidspunkt var vi nødt til at beslutte os for, hvor længe Thomas skulle være i oversætterrollen, og hvornår han skulle være skuespiller, så vi ikke fik blandet rollerne sammen. Det skete sådan, at der var et par møder med arrangøren Niels Søren Hansen, Thomas og jeg, hvor vi lavede en grovsortering af teksterne. Herefter var det fremover Søren og mig, der arbejdede videre. Jeg forsøgte rent dramaturgisk at komme frem til en dramatisk udvikling mellem sangene, og Søren tænkte så mere musikalsk. Det gav en interessant ping-pong-dialog, fordi det, jeg syntes var dramatisk interessant, ikke nødvendigvis var godt musikalsk. Man kunne såle-

des måske have tre rocknumre lige efter hinanden og derefter tre ballader, og vi skulle jo prøve at finde en musikalsk balance, så vi ikke bevægede os for meget inden for den samme genre hele tiden. På den måde gav vi løbende hinanden nogle handikap, og det varede måske fem-seks uger fra vi havde bestemt os for, hvilke sange, der skulle være med, til vi havde det første forløb. Det var lige inden prøvestart, og så ved en af de første prøver fandt vi det endelige forløb.

Rammen omkring forestillingen er et gammelt hotel. Hvordan opstod den ide?

ROLF: Ideen med en teaterkoncert er, at det ikke bare er en rockkoncert med Nick Caves sange, men det skal også være teater. Det er drama, og vi skal vise forholdet mellem mennesker og deres historier. I det øjeblik vi har fem-seks karakterer på scenen, som har et forhold til hinanden, skal vi også have et sted, hvor de kan være. Musikerne er med på scenen, så de skal også indgå i den teatraliske leg. I udvælgelsesprocessen fandt vi sangen *Gods Hotel* (*Guds hotel*), der samtidigt lød som et fedt åbningsnummer. Vores scenograf, Sisse Gerd Jørgensen, var med det samme med på hotel-ideen, der for hende var fyldt med spændende muligheder. Et hotel er et godt sted, fordi det både er konkret, men også er en slags metafor for et helle, et sted, hvor mennesker mødes - mennesker som har mistet deres hjem, som er på vej eller som flygter fra et andet sted. Det er altså et udefineret sted. Her kan alle komme, dvs. alle kan mødes der, der er ingen begrænsninger. Det handler sangen også om.

Nick Cave udkommer fortsat med ny musik, bøger og har også skrevet filmmanuskriptet til westernfilmen *The Proposition* (2005) – hvad synes I, er med til at gøre Nick Cave vedkommende?

ROLF: Han er et begavet menneske.

THOMAS: Ja, det er rigtigt. Han er begavet. Hans historier er eviggyldige, fordi temaerne er så store – de har altid interesseret mennesket. Hvor kommer vi fra? Hvem er vi? Hvorfor handler vi, som vi gør? Et af Nick Caves hovedprojekter er også, at han kæmper for rettigheden til at være "sad", altså ked af det. Man skal have lov til at dyrke melankolien. Der er

12:13

ikke noget, der hedder det gode og det onde, men der er noget derimellem, som alle mennesker indeholder. Og dér fra udspringer hans historier. Og så laver han jo også bare noget interessant musik. Hele hans musikalske univers, stemningen er fuldstændig unik. Der er ikke nogen, der lyder som Nick Cave and The Bad Seeds. De har deres egen sound og deres helt eget univers.

ROLF: Og så er han jo en kunstnerkliché per excellence. Altså, han har noget på hjerte, noget han SKAL af med. Det er som om, det er hans drivkraft. Det handler ikke om succes eller om at tjene en masse penge. Det kan man se i hans karriere, fordi han bliver ved med at forny sig og samtidigt kredser han om de samme emner bare fra forskellige vinkler, alt afhængig af, hvor han er i sit liv. Der er ikke mange kunstnere, der bliver ved med at arbejde med de emner, de virkelig brænder for. Og Nick Cave har også en forfærdelig fortid som junkie, hvor han var helt fra den og drak tre-fire flasker vodka om dagen og tog heroin oveni. Det kan man ikke holde til ret længe. Men han klarede det alligevel. Han skabte en positiv modverden til sin gamle fortid og var bevidst om sine dæmoner og kunne arbejde videre med dem i en ny form. Så han er en meget bevidst kunstner, som har arbejdet med sorgen. Det er selvfølgelig en kliché, men jeg tror, den passer på ham. Han siger selv, at den dag han mister smerten, så er han udtømt, så kan han ikke skrive mere.

THOMAS: Samtidig er han jo også ret morsom, det må man heller ikke glemme. Han har en sort humor. Han er bevidst om den, og han spiller på den.

ROLF: Han er mærkeligt åben om sit sorte univers. Han har fået en distance til det, han får næring ud af det. Han leger med det.

THOMAS: Ja, og han er i stand til at mikse det. Nogle af hans ballader får tårerne til at trille ned af kinderne på én, de er så smukke og så dybfølte, og så er der sange med så brutale historier, der samtidig er så sjove. Han kan ligesom både være inde i karaktererne, og gå ud af karaktererne og være øjet udefra. Det giver en morsom stil. Han er en rigtig kunstner. Han kender sine virkemidler og kan lege med dem.

JEG SYNES, DU ER EN FUCKIN' TABER,
EN KRONISK MASTURBATOR
LORTEÆDER, MISBRUGER, DRENGEHORE,
RYSTE - RYSTE
UNDER HVILKEN STEN ER DU KRAVLET FREM
HVILKEN KLOAK ER DU KRAVLET UD AF?
DIN JUDAS, BRUTUS, VITUS, SLAM

NICK CAVE: *SLAM*, OVERSAT AF THOMAS BANG

Søren Graversen
Marie Dalsgaard
14:15

Ole Westh-Madsen
Jeanette Lindbæk Larsen
Thomas Bang
Anne Sofie Byder
16:17

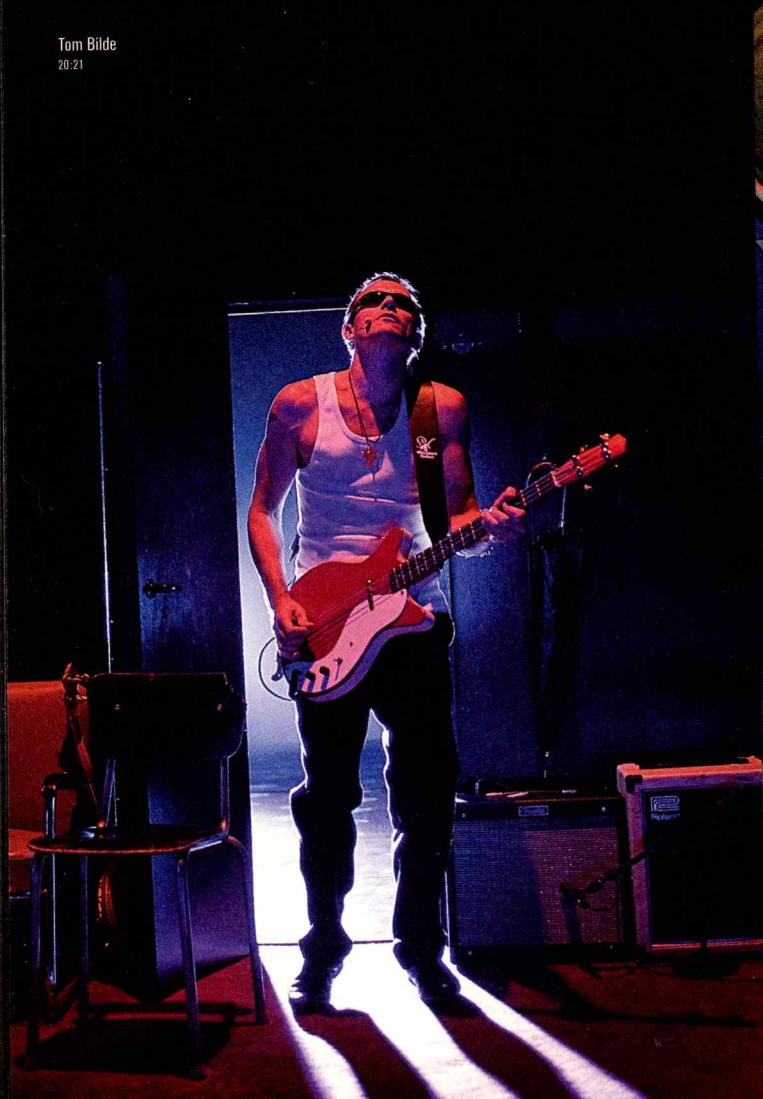
PÅ ÉN GANG ER JEG BÅDE KOLD OG VARM
TO FØLELSER DER FØLGER SAMME VEJ
EN KOP MED SKÅR, EN UDSLIDT MOPPE
JESU ANSIGT I MIN SUPPE
UHELDSVANGER MAD FRA DEN VARME OVN
DEN SKINGRE PIBEN FRA FÆNGSLETS MADVOGN
DEN SØDE BUDDING MED FARVE SOM SNOT
ALT ER ENTEN GODT ELLER IKKE GODT

NICK CAVE: *NÅDENS STOL*, OVERSAT AF THOMAS BANG

Kaspartin Lønnberg
Jeanette Lindbæk Larsen
Anne Sofie Byder
Klaus Thrane
18:19

Tom Bilde
20.21

Marie Dalsgaard

Søren Graversen

OH HØJ OH HIV
HVILKET FORBANDET LIV.
JEG BLEV SKÅRET UD AF MOARS MAVE
MED EN HOBKYKNIV
SÅ DER LÅ MOR
OG FORBLØDTE PÅ AT BORD
MENS FAR FIK SUTTET PIK
AF DEN FULDE JORDEMOR

NICK CAVE: *OP SPRANG FANDEN*, OVERSAT AF THOMAS BANG

NICK CAVE TEATERKONCERTEN

Tekst og musik
Nick Cave

Oversættelse
Thomas Bang

Isenesættelse
Rolf Heim

Scenografi
Sisse Gerd Jørgensen

Musikalsk ledelse
og arrangementer
Niels Søren Hansen
Søren Graversen

Lysdesign
Jonas Kongsbach

Lyddesign
Andreas A. Carlsen

Medvirkende
Thomas Bang
Anne Sofie Byder*
Jeanette Lindbæk Larsen
Kaspartin Lønnberg
Ole Westh-Madsen
Marie Dalsgaard

*Dubleres på
Betty Nansen Teatret af
Meike Bahnsen

Orkester
Kapelmester
Søren Graversen
Keyboards, harmonika,
theremin & kor

Klaus Thrane
Trommer
Anders Birk
Guitar, lapsteel & kor

Tom Bilde
Bas, tuba, basun, banjo,
pedalsteel & kor

Produktionsteam
Forestillingsleder
Joe Otterstrøm
Scenekoordinator
Lars Fog
Scenen
Morten Lund
Sufflør
Hanne Wolff Clausen
Marketing
Barbette B. C. Møller
Frisør
Britta Hexbro
Skuespillerrepræsentant
Jeanette Lindbæk Larsen
Malersal
Michael Odgaard
Skræddersal
Bente Bilde
Smed/snedker
Erik Wisler
Rekvisiter
Viggo Bay

Afvikling lyd
Andreas A. Carlsen
Afvikling lys
Benjamin la Cour
Jonas Kongsbach
Sangcoach
Erik Storm Lorentsen
Microport
Ken Jørgensen

Tak til
David McGinnis,
Mute Song LTD og
Bonnier Gazell Music AB

Repremiere
Aarhus Teater
Scala 21.11.08

Gæstespiller på
Betty Nansen Teatret
Edison Scenen
10.01 – 14.02. 2009

Forestillingsens varighed
ca. 1 time og 30 minutter
uden pause

Programredaktion
Trine Holm Thomsen,
Agnete Krogh
Foto fra afsluttende prøver
Jan Jul
Program layout
Jørn Moesgård as
Tryk
EJ Graphic A/S

Tak til
Kristian Dreier
LITECOM
www.litecom.dk

HOVEDSPONSORER

BYEN & BRYGGERIET
www.ceres.dk

**Skandinavisk
Tobakskompagni**
www.st.dk

MEDIEPARTNER

www.jp.dk

EVENTSPONSORER

www.danskebank.dk

Søren Jensen
Rådgivende Ingeniørfirma
www.sj.dk

www.aarhustheater.dk er
udarbejdet af Heyday og
ITIDE i Ajour CMS

Aarhus Teater er støttet
af Kulturministeriet

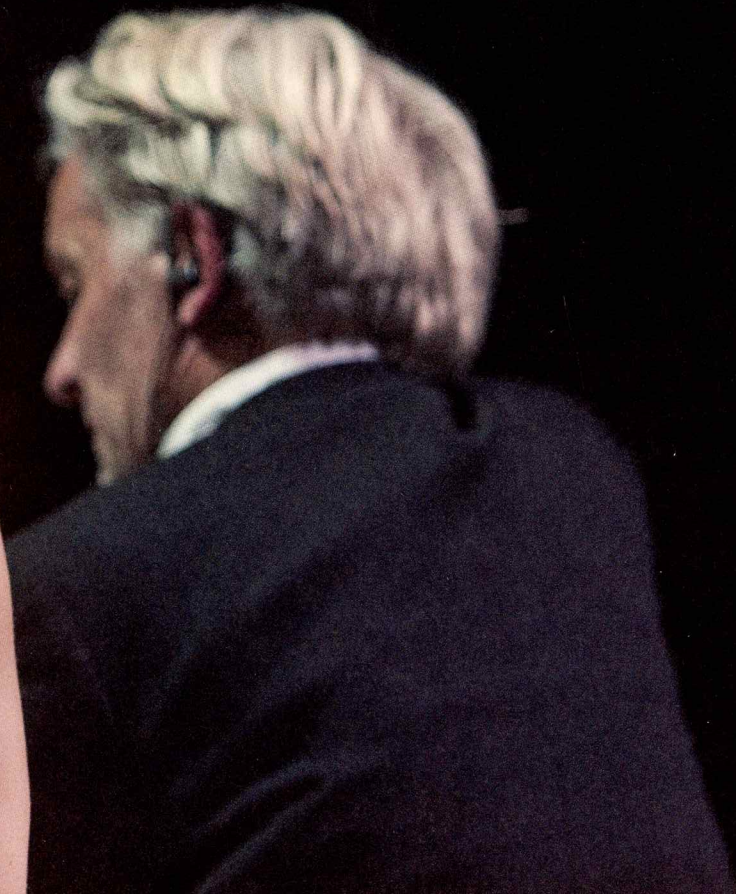
AARHUS TEATERS ERHVERVSKLUB

A/S Panda VVS
DELACOUR
EJ Graphic A/S
Elna og Erik Mariagers Fond
Heyday ApS
Holst, Advokater
Itide A/S
Jyske Bank
Jørn Moesgård as
KPMG
Lindpro
Malermester Erik Dalsgaard A/S
Mangaard Travel Group
Martin Professional
MetroXPress
Nordea
Nykredit
Post Danmark A/S
Schouw & Co.
Sophies Tøjhus
Spar Nord Bank
Sparbank
Sparekassen Østjylland
Aarhus Lokalbank
Aarhus Oliefabriks Fond
for Almene Formål
Århus Stiftstidende
Where2go

Betty Nansen Teatrets personale på NICK CAVE Teaterkoncerten

Produktionsleder
Steen Reither
Scenemester
John Jensen
Værksted
Morten Lindboe-Larsen
Elev
Christoffer Bech Nielsen
Regissør
Birgitte Stokholm
Lys
Fabián Carvallo
John Aage Sørensen
Belysningsassistent
Christian Alkjær
Lyd
Thomas Matyjasik
Peter Friis
Microport
Jakob Poertner
Skræddersalsleder
Anne-Grethe Bruun
Skræddersal
Kent Lisbjerg
Billetschef
Thomas Tümmeler
Billetkontor
Emilia Oemann
Mie Rasmussen
Teatersekretær
Linda Holm
Regnskab
Kristine Marholt
Pressemedarbejder
Jakob D. A. Nicolaisen
Økonomichef
Leif Kingo
Udviklingschef og dramaturg
Mette Wolf Iversen
Direktion
Henrik Hartmann
Peter Langdal

Ole Westh-Madsen
Marie Dalsgaard
Jeanette Lindbæk Larsen
Kasparin Lønnberg
Thomas Bang
28/29

Jeanette Lindbæk Larsen
Anne Sofie Byder

NICK CAVE
TEATERKONCERTEN

GUDS HOTEL

God's Hotel / B-Sides And Rarities (2005)

Alle

Komponister & tekstforfattere:

CAVE NICHOLAS EDWARD,

KELLY PAUL MAURICE

Forlag: Warner/Chappell Music Scandinavia AB

og Bonnier Music Publishing AB

FORBANDELSEN OVER TRE HØJE

The Curse of Millhaven / Murder Ballads (1996)

Marie Dalsgaard & kor

Komponist & tekstforfatter:

CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

LOVERMAN

Loverman / Let Love In (1994)

**Ole Westh-Madsen, Thomas Bang,
Kaspartin Lønnberg & kor**

Komponist & tekstforfatter:

CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

FAR BLIVER HOS DIG, HENRIK

Papa Won't Leave You, Henry / Henry's Dream
(1992)

Kaspartin Lønnberg & kor

Komponist & tekstforfatter:

CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

AF DIN ÅBNE HÅND

Right Out Of Your Hand / Nocturama (2003)

Thomas Bang, Marie Dalsgaard

Komponist & tekstforfatter:

CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

SLAM

Scum / Your Funeral ... My Trial (1986)

Anne Sofie Byder

Komponist & tekstforfatter:

CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

CASINO BAR

Thirsty Dog / Let Love In (1994)

Jeanette Lindbæk Larsen & kor

Komponist & tekstforfatter:

CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

GUD ER I VORT HUS

God Is In The House / No More Shall We Part
(2001)

Alle

Komponist & tekstforfatter:

CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

OP SPRANG FANDEN

Up Jumped The Devil / Tender Prey (1988)

Thomas Bang & kor

Komponister & tekstforfattere:

CAVE NICHOLAS EDWARD,

HARVEY MICHAEL JOHN,

WOLF ROLAND CHRISTIAN, BARGELD BLIXA,

WYDLER THOMAS og KID CONGO POWERS

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

DEN RØDE HØJRE HÅND

Red Right Hand / Let Love In (1994)

Ole Westh-Madsen

Komponister & tekstforfattere:

CAVE NICHOLAS EDWARD,

HARVEY MICHAEL JOHN

og WYDLER THOMAS

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

**BALLADEN OM KENNETH KARLSEN
OG ANITA RAVN**

The Ballad Of Robert Moore And Betty Coltrane /
B-Sides And Rarities (2005)

Alle

Komponist & tekstforfatter:

CAVE NICHOLAS EDWARD.

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

JEG LUKKEDE KÆRLIGHEDEN IND

I Let Love In / Let Love In (1994)

Jeanette Lindbæk Larsen & kor

Komponist & tekstforfatter:

CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

FEMTEN FOD AF RENT HVID SNE

Fifteen Feet Of Pure White Snow / No More Shall
We Part (2001)

Anne Sofie Byder & kor.

Komponist & tekstforfatter:

CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

SONNY BRÆNDER

Sonny's Burning – Munity / The Bad Seed (1989)

Kaspartin Lønnberg, Thomas Bang

Komponister & tekstforfattere:

HARVEY MICHAEL JOHN, HOWARD ROWLAND

STUART, PEW TRACY FRANKLIN og

CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

IND I MIN FAVN

Into My Arms / The Boatman's Call 1997

Ole Westh-Madsen & kor

Komponist & tekstforfatter:

CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

NÅDENS STOL

The Mercy Seat / Tender Prey (1988)

Alle

Komponister & tekstforfattere:

CAVE NICHOLAS EDWARD og

HARVEY MICHAEL JOHN

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

DET VAR ET STORT, GABENDE HUL, DER KOM IND I MIT LIV SOM FOLGE AF DEN EKSPLOSION, DER SKETE, DA MIN FAR UVENTET DØDE, DA JEG VAR NITTEN. MÅDEN JEG LÆRTE AT FYLDE HULLET ELLER TOMHEDEN UD PÅ, VAR AT SKRIVE. DET HAVDE MIN FAR LÆRT MIG. SOM OM HAN HAVDE FORBEREDT MIG PÅ SIN DØD; JEG FORNEMMEDE, AT GJENNEM ARBEJDET MED SPROGET SKREV JEG GUD IND I EKSISTENSEN. NICK CAVE

NICK CAVE MAN OR MYTH ?

SANGEREN OG LYRIKEREN NICK CAVE
STÅR MED SINE SANGE SOM EN AF VOR
TIDS STØRSTE SANGSKRIVERE.
MED SIN FASCINATION AF DØD,
KÆRLIGHED OG RELIGION HAR HAN
PLACERET SIG SOM EN AF DE FØRENDE
KUNSTNERE INDENFOR DEN
BLUES-BASEREDE POSTPUNK.

Nick (Nicholas) Edward Cave er født 22. september 1957 i Warracknabeal, Australien. Moren er bibliotekar og faren underviste i engelsk og matematik. Nick Cave er opdraget i den anglikanske tro, og troen samt sorgen over farens død, da Nick Cave var nitten, har haft stor indflydelse på hans tekster. Nick Cave møder Mick Harvey på Caulfield Grammar School i Melbourne, og sammen starter de deres første band, The Boys Next Door. Samtidig med musikken brænder Cave for maleriet, og efter studentereksamen kommer han på kunstscole. Hans malerier er ofte en blanding af religiøse og odiøse motiver, ligesom også hans senere tekster.

Nick Cave og The Birthday Party

The Boys Next Door er inspireret af punken, som i 1976 når Australien, og de identificerer sig med grupper som Sex Pistols og Ramones og punkens nihilistiske slogan 'no future'.

Nick Caves første udgivelse er *These Boots Are Made For Walking* i 1978, en single som efterfølges af albummet *Door Door* året efter. The Boys Next Door ændrer navn til The Birthday Party og flytter i 1980 til London for at satse på en musikalsk karriere. I London er punkens oprindelige vildskab erstattet af cool attitude, politisk korrekthed og keyboards. The Birthday Partys rå 'bonderøvsstil' går stik imod den nye 'plastic pop' og der opstår ofte direkte voldelige sammenstød under deres koncerter. Konfronteret med bonderøvs-klichéen begynder bandet ironisk at dyrke den som bassist Tracy Pew, der optræder i fuldt cowboy outfit. Interessen for litteratur og kunst kommer i høj grad til udtryk i bandets musik, og The Birthday Party bliver et af tidens vigtigste undergrundsbands.

Nick Cave og The Bad seeds

I 1983 flytter The Birthday Party kollektivt til Vest-Berlin, og bandet opløses. Nick Cave opholder sig en kort tid i Los Angeles, hvor han skriver manuskript til det, der senere bliver til fængselsdramaet *Ghosts ... Of The Civil Dead*. Tilbage i Berlin skriver Nick Cave, sammen med punkikonet Lydia Lunch, en række én-aktere, hvor et udvalg kan findes i tekstsamlingen *King Ink*. I 1984 er Cave tilbage på den musikalske scene med LP'en *From Her To Eternity*, udgivet under navnet Nick Cave and The Bad Seeds. Pladen henter inspiration fra traditionelle amerikanske musikformer, især blues-musikken. Første single fra *From Her To Eternity* er en coverversion af Elvis Presleys "*In the Ghetto*". At Nick Cave, der har oparbejdet sig et ry som selvdestruktiv sanger, springer ud som balladesanger kommer ganske givet bag på mange. Bandets første koncert bliver annonceret med den spektakulære og dybt selvironiske titel: *Nick Cave - Man or Myth?* Allerede året efter kommer endnu et album fra Nick Cave, *The Firstborn Is Dead*.

Op gennem 80'erne skriver Nick Cave romanen *And The Ass Saw The Angel* som udkommer i 1989 (*Da æselet så engelen*, Gyldendal 1991). På Caves næste album *Kicking Against The Pricks* fortolker han en lang række blues, folk, country, gospel-sange samt popballader bl.a. Tim Roses "*Hey Joe*" og Velvet Undergrounds "*All Tomorrow's Parties*". I november 1986 – kun tre måneder efter *Kicking Against The Pricks* – udkommer albummet *Your Funeral... My Trail*, som nok er Caves mest litterære plade, der primært består af mørke ballader.

ONDSKAB KEDER MIG. DET SOM INTERESSERER MIG, ER
BEVÆGELSEN MELLEM GODT OG ONDT. DEN DER POLARISERING
MELLEM GODT OG ONDT, DET ER EN AMERIKANSK OPFINDELSE.
OG DET ER AMERIKANERNES MÅREIDT LIGE NU.

NICK CAVE

Nick Cave and The Bad Seeds optræder i 1988 i Wim Wenders filmdigt over Berlin, *Himlen over Berlin*, med versioner af *The Carny* og *From Her To Eternity*. Dermed bliver gruppen, som bor i Berlin op gennem 80'erne, hyldet som en del af Berlins kultur. I 1989 får *Ghosts... Of The Civil Dead* film-premiere. Cave har skrevet manuskript og soundtrack samt optræder i en rolle i filmen.

Mange af Caves hidtidige tekster handler om outsiders og udstødte, og kulminationen er sangen "*The Mercy Seat*", der er åbningsnummeret på *Tender Prey* fra 1988. *Tender Prey* bliver hos både publikum og kritikere Caves hidtil største succes. På afslutningsnummeret "*New Morning*" forsøger Cave sig med en egentlig salme, der peger frem imod senere plader som *The Boatman's Call* og *No More Shall We Part*.

En ny begyndelse

I slutningen af 80'erne forlader Nick Cave Berlin, og går efter mange års stofmisbrug i behandling. På en efterfølgende turné taber Cave sit hjerte til byen São Paulo - og til Viviane Carneiro, som han senere gifter sig med. I 1990 udgives *The Good Son*, hvor sangene kredser om tabt kærlighed og grundtonen er præget af sorg.

Cave går endnu en gang til filmen, hvor han i *Johnny Suede* spiller en parodi på hele rock'n'roll mytologien overfor en ung Brad Pitt. Han leverer sangen ("*I'll Love You*") *Till the End of the World*" til endnu en Wim Wenders film *Until the End of the World*. I 1992 er Cave tilbage med endnu et album, *Henry's Dream*, der er en tilbagevenden til en mere rå og direkte lyd og sangskrivning.

Med *The Good Son* og *Henry's Dream* udvider Nick Cave fortsat sit repertoire med nye sider af sit talent, og hvor godt et liveband The Bad Seeds er, vidner *Live Seeds* fra 1993 om. I 1994 udgives *Let Love In*. En besættende rejse ind i kærlighedens mørkeste afkroge og regnet som et af 90'ernes bedste rockalbums. Cave viser nye højder af sit talent for at skrive indføjte ballader om tab og sorg på *Nobody's Baby Now* og *Ain't Gonna Rain Anymore*.

Anders Birk

Anne Sofie Byder
Tom Bilde

Ole Westh-Madsen

Klaus Thrane

Nej til MTV-pris

"I have always been of the opinion that my music is unique and individual and exists beyond the realms inhabited by those who would reduce things to mere measuring. I am in competition with no-one. My relationship with my muse is a delicate one at the best times and I feel that it is my duty to protect her from influences that may offend her fragile nature".

Dette er ordene Nick Cave skriver til MTV i 1996 for at takke nej til prisen som Best Male Artist.

At Nick Cave kommer i betragtning til prisen, skyldes albummet *Murder Ballads* (1996) og nummeret *Where the Wild Roses Grow* – en duet med popstjernen Kylie Minogue. Sangen bliver Nick Caves første mainstream-hit. På *Murder Ballads* fortæller hver enkelt sang om mord – enten fra morderens eller ofrets perspektiv. Alle rede året efter kommer albummet *The Boatman's Call*, som bevæger sig væk fra myrderier, dommedagsprofetier og mytiske outlaws. Pladen består af 11 tyste og næsten akustiske sange om kærlighed, tro og tvivl.

Nick Cave, religiøsitet og kærligheden

At Cave kender sin bibel er der ingen tvivl om. Religiøsitet er for ham den energi, der muliggør kreativiteten. Han var tidligt inspireret af *Det gamle Testamente*, og han knytter ofte et religiøst element til sine sange. Nick Caves forhold til religionen har ændret sig gennem årene. Han har flyttet sig fra *Det gamle Testaments* hævnengerige og brutale Gud hen imod den tilgivende, kærlige Gud i *Det ny Testamente*.

Nick Cave er også kaldt "Sumpens Sinatra" på grund af sin mørke croonen fra de yderste afkroge. Han er set som en mørkets prædikant, og hans musik har altid haft en vis dyster klang, der endvidere fremhæves af den dybe og melankolske stemme. Kærligheden er et tilbagevendende tema i mange af hans sange, men der er ofte tale om en mørk, dyster og aldrig helt lykkelig kærlighed fuld af tvivl, vold, smerte og afsavn.

"De er mine melankolske, mørkøjede, voldelige børn; de sidder grumt alene, og de leger bestemt med de andre børn. For det meste er de afkommet af komplicerede graviditeter og svære smertefulde fødsler. De fleste af sangene har rødder i personlige erfaringer; undfanget af mangfoldige årsager. Men denne gruppe pinefulde kærlighedssange grunder alle i det samme: Redningsbælter kastet ud i galakserne til en druknende mand!" Nick Cave om sine kærlighedssange

Nick Cave og myterne

Til trods for de mange myter om Cave, romantiserer han ikke mørket og dæmonien uden mål. Han dyrker ikke kun de ekstreme personligheder, afvigere og randeksistenser men forsøger i sin kunst at ramme både den grænseløse kærlighed og tilgivelse samt hadet, dæmonien og galskaben.

Der er sket en del siden Nick Caves første eksperimenter i Australien med punkmusikken. Nu tilbringer den snart 50-årige musiker ni timer på kontoret hver dag, inden han tager hjem til familien. Det er ved skrivebordet og foran pianoet på kontoret, at Nick Cave i dag skriver sin musik, der samtidig har fået en anden og blidere lyd. Han har på de tre albums udsendt efter 2000, *No More Shall We Part* (2001), *Nocturnama* (2003) og dobbelt-albummet *Abattoir Blues/The Lyre Of Opheus* (2004), skabt variationer over den sangskrivning han gennem sin karriere har udviklet. Fra at være den evige og selvvalgte outsider, har han udviklet sig til, hvad man kan kalde en klassisk sangskriver med et imponerende og respekteret bagkatalog.

Nick Cave står med sine sange som en af vor tids største sangskrivere i samme klasse som forbillederne Leonard Cohen, Tom Waits, Bob Dylan, Johnny Cash og Van Morrison. Hans alsidighed kommer også til udtryk på det tredobbelte bokssæt *B-Sides & Rarities* (2005), som spænder over det meste af karrieren med The Bad Seeds.

Nick Cave er manuskriptforfatter og komponist til den hårdtslående westernfilm *The Proposition* fra 2005, der i 2006 modtog Gucci-Prisen for bedste manuskript ved filmfestivalen i Venedig. I 2007 udgav han albummet *Grinderman* med bandet af samme navn, der går tilbage til tiden med Birthday Party. Samme år udkom albummet *Night of the Lotus Eaters* med Nick Cave and The Bad Seeds. Nick Cave har i 2008 gæstet Danmark to gange, 19. maj til en udsolgt koncert med The Bad Seeds i KB-Hallen og med bandet Grinderman på Roskilde Festivalen 2008.

HJÆLP MIG NOGEN!
KAN INGEN HØRE MIG SKRIGE
ALT ER BLEVET SÅ DUNKELT HER
JEG ER KOLD SOM ET LIG
TUNGE ISTAPPER HÆNGER
FRA MINE KNÆ
UNDER FEMTEN FOD AF REN HVID SNE.

NICK CAVE: FEMTEN FOD AF REN HVID SNE, OVERSAT AF THOMAS BANG

Anne Sofie Byder
Ole Westh-Madsen
40:41

Jeg mener, at kærlighedssangen er en trist sang; den er selve sorgens larm. Vi mærker alle i os selv det, som portugiserne kalder 'saudade', der kan oversættes som en uforklarlig længsel; sjælens navnløse og gådefulde længsel, og det er den følelse, som lever i fantasiens og inspirationens riger og som er ynglepladsen for den sørgmodige sang, for kærlighedssangen. *Saudade* kan også forklares som en længsel efter at komme fra lyset ind i mørket; for at mærke en følelse, der ikke er af denne verden. Kærlighedssangen er Guds lys. Langt nede fra stiger det op gennem vores sår. (...)

Kærlighedssangen skal resignere med sorgens hvisken og med et ekko af smerte. Den forfatter, der nægter at undersøge hjertets mørke sider, vil aldrig kunne skrive overbevisende om underet, magien og glæden ved kærlighed. For retfærdighed og godhed kan man ikke stole på, hvis de ikke ånder af den samme luft som ondskaben. Her kommer man naturligt til at tænke på den evige metafor om Kristus ved siden af de to kriminelle. I skabelsen af kærlighedssangen – i dens melodi, i dens lyrik – skal man kunne fornemme en anerkendelse af og en medfølelse med lidelsen.

Nick Cave: *Kærlighedssangens hemmelige liv*, Fønix, Nr. 3 & 4 (december 2005, 29. årgang)

Ole Westh-Madsen
Anders Birk
Marie Dalsgaard
Jeanette Lindbæk Larsen
46:47

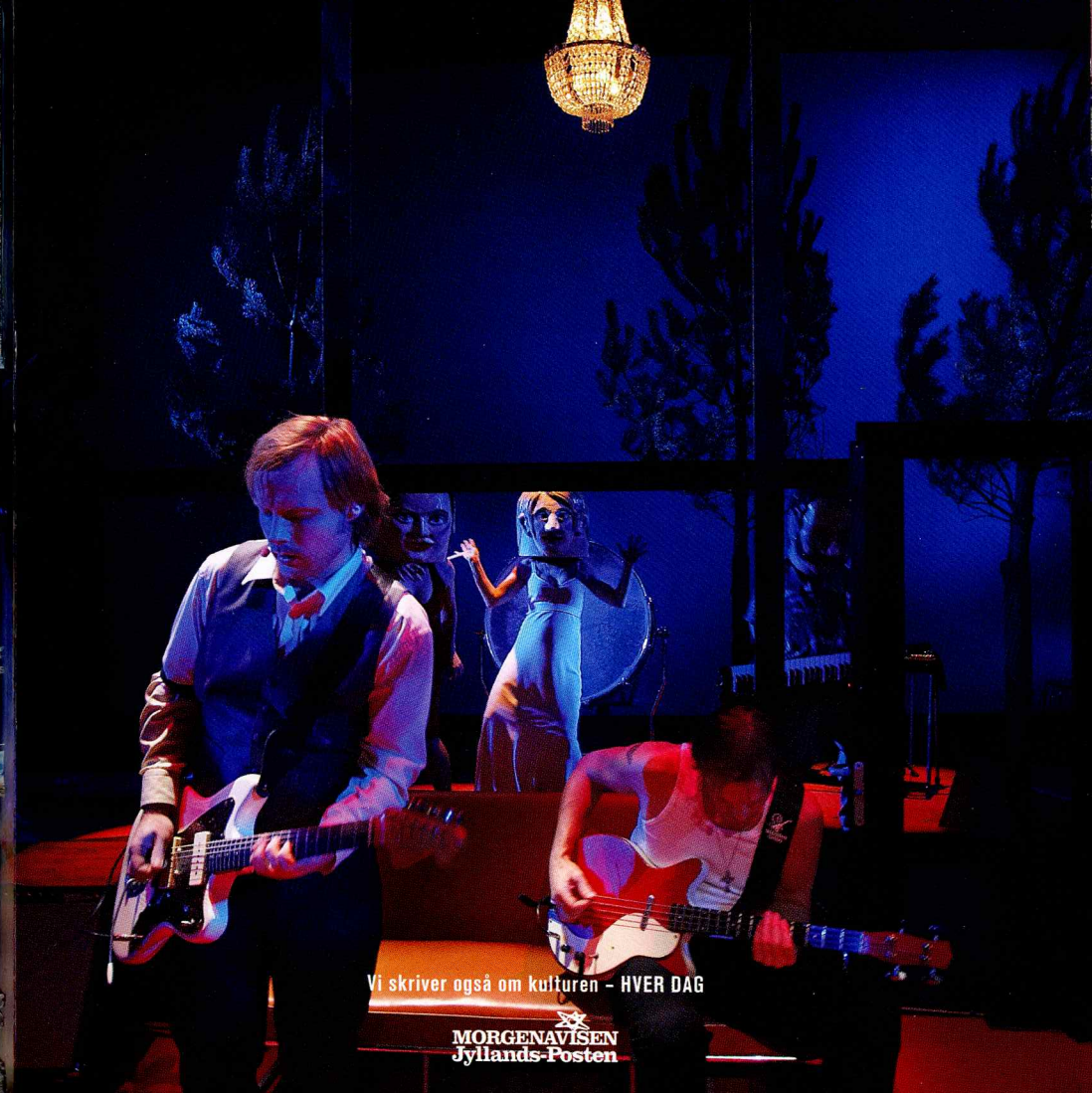

Ole Westh-Madsen
Kasparin Lønnberg
Anders Birk
48:49

BØSSER FÅR LOV AT GÅ FRIT OMKRING
HALVNØGNE ELLER IFØRT SLET INGENTING
DER SIDDER LESBISKE I VORT FOLKETING
JA DEN SLAGS TING HØRER STORBYEN TIL

NICK CAVE: GUD ER I VORT HUS, OVERSAT AF THOMAS BANG

Vi skriver også om kulturen – HVER DAG

MORGENAVISEN
Jyllands-Posten

Kasparin Lonnberg
Marie Dalsgaard
Anne Sofie Byder
Thomas Bang
Jeanette Lindbæk Larsen

